

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput LXXVI. Idem ostenditur de quint, sexta, & octava ratione ejusdem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

adducit, ut vidimus n. 258. 2°. hoc ipso lex fati innoscit, quod post debitum examen lex vetans ob argumenta probabiliora, prudenter judicatur existere; solus proinde imprudens, & malus amicus, malus subditus, malusque servus facit, quod illa vetat: quia tamen lex vetans non sit omnino certa; certa tamen est lex prudentiæ, amicitiae & subjectionis, quæ ex dictis cap. 55. 57. 60. id facere vetat. 3°. si argumentum istud concluderet, ex eo confectaria forent propositiones 2. 3. 4. ab Innocentio XI. damnatae, ut constat ex dictis num. . . .

853 Nonò Terillus n. 109. arguit à possessione libertatis, vulgarique effato: *in dubio melior est conditio possidentis*. Sed quàm abusivè, quàm infundatè, quàm irrationabiliter, necesse non est hîc repetere. Quæcumque enim inde depromit argumentum numero illo 109. tum q. 58. tum in tr. de consc. q. 23. fusè discussimus, ponderavimus, infundataque & abusiva esse, & in errores ducere demonstravimus c. 30. 31. 32.

854 Decimò-quartò n. 138. arguit ex ignorantia invincibili legis prohibentis, quâ laborare præ tendit omnem hominem, qui post debitam diligentiam, acquirere non potuit certam legis illius notitiam. Maximè si non ipse tantùm, sed nec ullus Theologus, post multorum annorum disputationes, & acutissimas investigationes eam assequi potuerint.

Mirandum, multùmque mirandum, eruditum hunc Theologum istud argumentum censuisse solidum; quod totum fundatur in improbabilis isto principio, quod invincibilis censeatur ignorantia legis prohibentis, quando cumque post omnem Theologorum diligentiam, certa non habetur notitia illius, etiam si probabilis, vel probabilior habeatur. Quod principium non solum irrationabile, improbabileque esse, sed & in errores & laxitates intolerandas inducere, constat ex dictis cap. 31. & 66.

CAPUT LXXVI.

Idem ostenditur de quinta, sexta, & octava ratione ejusdem.

855 Quintum Terilli argumentum n. 75. est ejusmodi: cuique licitum est facere, quod, pensatis omnibus, prudenter judicat licitum. Sed prudenter judicat quisque licitum, quod sibi videtur probabiliter licitum, tamen si probabilis videatur illicitum. Quia intellectus prudentem assensum præstare potest opinioni minus probabili, cognita ut tali, uti efficaciter se ostendisse putat q. 9. & 10. de consc. prob.

Respondeo 1°. retorquendo argumentum: cuique illicitum est facere, quod, pensatis omnibus, prudenter judicat illicitum (cùm illicitum sit agere contra prudens iudicium rationis) sed prudenter quisque judicat illicitum, quod argumenta longè fortiora suadent probabilis illicitum esse, quàm licitum. Ergo.

Respondeo 2°. falsam esse majorem, si 856 ex adverso stet iudicium æquè vel magis prudens quòd sit illicitum.

Respondeo 3°. negando minorem: utpo. 857 te cuius falsitatem efficaciter ostendimus cap. 12. 21. & 55.

Respondeo 4°. & istud argumentum in 858 præcipitium ducere. In damnatas utique propositiones 2. 3. & 4. Simili namque argumento probaretur, Judicem posse judicare juxta opinionem minus probabilem, hoc modo: cuique iudici licitum est judicare pro eo cuius causam prudenter judicat justam. Sed iudex quisque prudenter justam judicat causam, quæ, pensatis omnibus, sibi videtur probabiliter iusta, tamen si probabilis videatur iniusta.

Simili quoque argumento probaretur, ge. 859 neratim fieri prudenter, quod videtur probabiliter licitum, quantumvis tenui probabilitate, dummodò à probabilitatis finibus non exeatur. Arguendo utique sic: cuique licitum est facere, quod prudenter judicat esse licitum. Sed prudenter quisque licitum judicat quod, pensatis omnibus, sibi apparet probabiliter licitum, quantumvis tenui probabilitate, dummodò verà equidem probabilitate.

Item probaretur, ab infidelitate excusari 860 infidelem, qui non credit, ductus opinione minus probabili, hoc modo: cuique licitum est non credere, quod, omnibus ritè pensatis, prudenter judicat non credendum. Sed prudenter quisque judicat non credendum, quod, omnibus pensatis, sibi apparet probabiliter non credendum, tamen si probabilis videatur credendum.

Idem esto iudicium de sexto argumento, 861 quod sic proponit n. 84. omne opus rectæ rationi conforme est licitum. Sed omne opus, probabili opinioni conforme, est conforme rectæ rationi. Ergo omne opus probabili opinioni conforme est licitum.

Primò namque retorquetur sic: omne opus rectæ rationi difforme, est illicitum. Sed omne opus difforme opinioni probabiliori de illicito, est difforme rectæ rationi (illud enim recta ratio dicit esse illicitum, quod opinio probabilior dicit illicitum) ergo omne opus probabiliori opinioni difforme, est illicitum.

Deindè negandum est licitum esse opus 862 probabiliter sic conforme rectæ rationi, ut probabilis appareat difforme. Negandum item omne opus probabili opinioni conforme, esse conforme rectæ rationi. Cùm tale non sit opus, sic conforme opinioni minus probabili de licito, ut difforme sit probabiliori de illicito.

Denique argumentum istud ducit in eadem 863 propositiones damnatas, cùm ex dictis ad 5. argumentum, facilis sit sexti ad eas excusandas applicatio.

Octavam rationem suam Terillus n. 92. sic 864 efformat: licitè sit, quod sit ex præsumptione certò prudenti, quòd illud omnibus sit licitum. Sed quòd sit secundum opinionem minus probabilem de licito, sit ex præsumptione certò pru-

prudenti, quòd illud omnibus sit licitum. Præsumptio namque quòd electio opinionis minùs probabilis de licito omnibus licita sit, est certò prudens, & evidenter rationabilissima. Quia si si foret illicita, foret contra jus naturæ. Spectantia verò ad jus naturæ, præsertim frequentissimè in usum venientia, vix quemquam latent; saltem diligentiam adhibentibus nota sunt. At obligatio sectandi tutiora æquè vel magis probabilia, omnes laetè, immò ab omnibus ferè Authoribus negatur.

Respondeo 1°. eadem hîc recurrere quæ dicta sunt ad 5. & 6. 2°. minorem esse certò falsam, sicut est & totum quod Terillus assumit in probationem illius, præter id quod dicit, electionem opinionis minùs probabilis de licito esse contra jus naturæ, in re frequentissimè in usum veniente. Hoc enim verissimum est, nec latuit sapientes Gentilitatis, nec Judæos, nec Majores nostros per sexdecim sæcula; nec etiamnum laetè gradientes in evangelica simplicitate, Sanctorumque & Majorum doctrina.

865 Quòd si ab anno 1577. (circa quod tempus obligationem sequendi probabiliorum de illicito Barth. de Medina negare cœpit) obligationem istam turba Recentiorum negavit, vel ignoravit; non idèò negavit vel ignoravit, quòd obligatio ista per se ignota sit, vel admodum obscura; sed quia obligationem per se satis notam, per accidens obscuram ipsis reddidit nimia subtilitas, nimiaque luxuries male suadæ rationis purè humanæ, fallaxque Philosophia, de re tanti momenti decernens inconsultis oraculis Scripturarum, regulis SS. Canonum, documentis Sanctorum, traditione Majorum. Vix enim quidquam tam planum & notum est, quod per nimiam subtilitatem, luxuriamque rationis purè humanæ, non reddatur per accidens obscurum & dubium, uti Proleg. l. c. 8. demonstravimus, manifestumque est ex eo quòd contra planissima, simplicissimaque Decalogi præcepta tot & tam varias interpretationes adinvenit, tam densasque difficultatum tenebras affuderit luxuries & subtilitas rationis purè humanæ, ut quæ præteritis sæculis controversiam, dubitationemque non recipiebant, præsentî receperint sæculo, Summosque Pontifices Alexandrum VII. & Innocentium XI. cœgerint ad proscribendas varias super iis recentiorum Probabilistarum adinventiones, sique credibile, quòd plures alias proscripserint. Quod & eadem subtilitas, luxuriesque rationis purè humanæ, fecit circa plura alia evangelicæ simplicitatis dogmata, doctrinamque Sanctorum; cujus sectatores jure conqueruntur, vix, sive in dogmatis illis, sive in doctrina Sanctorum (in rebus nondum ab Ecclesia definitis) adeò manifestum expressumque esse, quod recentiores Casuistæ, philosophicis argutiis suis, & rationibus purè humanis, ambiguum non reddiderint & obscurum. Vel ipse Objiciens tot sui operis paginas implet ejusmodi argutiis, tricis, & rationibus purè humanis, quibus planissimas divinarum

Tom. I.

Scripturarum, Canonum & Sanctorum regulas, de tutiori via in dubiis sectanda, de cavendo morali periculo peccati, &c. sicut & perspicua veterum Scholasticorum testimonia, pro assertionem nostram, per affusas glossarum inanum nebulas obscurat, à planoque, genuino, & literalî sensu, ad alienum & commentitium, velut cereum quemdam nasum inflectit. Quidquid enim dixerit, ex supra dictis nimis patens est, omnes veteres Doctores, fanioremque hodie Ecclesia, immò totius mundi partem, obligationem, de qua disputatur, agnoscere.

CAPUT LXXVII.

Idem multipliciter ostenditur de ratione septima.

866 **S**eptimum Terilli argumentum n. 89. est hujusmodi: Confessarius potest, immò debet absolvere pœnitentem, conformantem se cuicumque opinioni probabili, etiamsi falsam, vel minùs probabilem Confessarius existimet. Ergo pœnitenti licitum est conformare se cuicumque opinioni probabili, &c. Consequentia patet, quia si pœnitenti non liceret ei se conformare, nec Confessario liceret ipsum, ei se conformantem, absolvere. Antecedens verò probat, tum quia in eo omnes, tam Antiqui, quam Recentes, conveniunt; tum quia sicut pœnitens propriâ dirigitur conscientia, non Confessarii; sic propriâ dirigitur opinione, non Confessarii. Si ergo pœnitens communi Probabilistarum opinioni inhærendo, judicet sibi licitum conformare se cuicumque opinioni probabili, Confessarius, licet oppositum judicans, in eo debet ipsum judicare secundum judicium ipsius, non suum.

Respondeo, & istam rationem levissimam esse, & in præcipitium ducere. Primò namque in præcipitium ducit, quatenus dicit, Confessarium posse, immò debere absolvere pœnitentem conformantem se cuicumque opinioni probabili. Si enim cuicumque, ergo & probabili probabilitate, quantumvis tenui, dummodò à probabilitatis finibus non exeat. Cui pœnitentem conformare se non posse, Ecclesia declaravit.

867 **S**ecundò, quando Terillus dicit, Confessarium absolvere posse pœnitentem conformantem se opinioni probabili, quam Confessarius minùs probabilem, vel falsam existimat, vel loquitur de opinione quæ non solum privato judicio Confessarii, sed & communi judicio sapientiorum habetur minùs probabilis, vel de opinione, quæ particulari judicio solius Confessarii habetur talis, communi verò graviorum, sapientiorumque Doctorum judicio probabilior existimatur? Si primum, ob dicendam. 879. & seqq. prorsus negandum est, Confessarium posse & debere talem absolvere. Si secundum, fateor Confessarium posse & debere, regulariter loquendo, absolvere pœnitentem, conformantem se tali opinioni, quam pœnitens, nixus com-

Tttt